

14.2.2011

JULKISET HANKINNAT JA KILPAILUTUKSET

Tietopaketti Hanselin tarjouskilpailuihin osallistuville

14.2.2011
© Hansel Oy

Hansel Oy
Mannerheiminaukio 1
A
PL 1386
00101 Helsinki
Puh. 020 7444 200
Faksi 020 7444 266

Hansel Ab
Mannerheimplatsen 1
A
PB 1386
00101 Helsingfors
Tfn 020 7444 200
Fax 020 7444 266

Hansel Ltd.
Mannerheiminaukio 1
A
P.O. Box 1386
FI-00101 Helsinki
Tel. +358 20 7444
200
Fax +358 20 7444 266

Y-tunnus 0988084-1
FO-nummer 0988084-
1
VAT FI09880841

www.hansel.fi

14.2.2011

Sisältö

1.	HANSEL OY JA JULKISET HANKINNAT	3
2.	YHTEISHANKINNAT JA PUITEJÄRJESTELYT	3
3.	JULKISTEN HANKINTOJEN ERITYISPIIRTEITÄ	4
3.1.	ETUPAINOTTEISUUS.....	4
3.2.	KYNNYSARVOT.....	4
3.3.	HANKINTAMENETTELYT.....	5
4.	HANKINNOISTA ILMOITTAMINEN.....	5
5.	TARJOUSSAIKA.....	6
6.	TARJOAJAA KOSKEVAT VAATIMUKSET.....	6
7.	TARJOUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET	7
8.	TARJOUSKILPAILUUN LIITTYVÄT KYSYMYKSET.....	7
9.	TARJOUSTEN JÄTTÄMINEN.....	7
10.	TARJOUKSEN LUOTTAMUKSELLISUUS.....	8
11.	MUITA TARJOUKSEN TEKEMISEEN LIITTYVIÄ VAATIMUKSIA.....	8
11.1.	OSATARJOUKSET	8
11.2.	VAIHTOEHTOISET JA EHDOLLISET TARJOUKSET	8
11.3.	RYHMITTYMÄNÄ TARJOAMINEN.....	9
11.4.	ALIHANKINTASUHTEET	9
12.	TARJOUSTEN VALINTA- JA VERTAILUPERUSTEET.....	9
13.	TARJOUSTEN KÄSITTELY	10
13.1.	TARJOAJIEN SOVELTUVUUS.....	10
13.2.	TARJOUSTEN TARJOUSPYYNNÖNMUKAISUUS.....	10
13.3.	TARJOUSTEN ARVIOINTI.....	10
13.4.	HANKINTAPÄÄTÖS JA TIEDOKSIANTO	11
13.5.	HANKINTASOPIMUS	11
14.	HANKINTAOIKAISU, HANKINTAPÄÄTÖKSESTÄ VALITTAMINEN JA MARKKINAOIKEUS.....	12
15.	VINKKEJÄ TARJOUKSEN TEKOON.....	12
16.	LOPUKSI	13
	SANASTO.....	14

14.2.2011

1. Hansel Oy ja julkiset hankinnat

Tietopaketin tarkoituksena on

- Perehdyttää tarjoajia julkisten hankintojen erityispiirteisiin ja tarjouksen laatimiseen
- Varmistaa tarjouspyyntöä vastaavien tarjousten laatiminen

Hansel Oy toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamana valtion yhteishankintayksikkönä ja vastaa koko valtionhallinnon kattavien hankintojen kilpailuttamisesta sekä huolehtii sopimusten tekemisestä ja niiden ylläpidosta.

Hansel pyrkii toteuttamaan kilpailutukset mahdollisimman selkeästi ja läpinäkyvästi. Tavoitteena on vastaanottaa tarjouspyyntöjä vastaavia tarjouksia, joiden kautta rakennetaan puitesopimuksia asiakkaiden hyödynnettäväksi.

Tämän tietopaketin tarkoituksena on perehdyttää Hanselin tarjouskilpailuihin osallistuvia tarjoajia julkisten hankintojen erityispiirteisiin ja tarjouksen laatimiseen erityisesti avoimen hankintamenettelyn osalta. Tietopaketti on luonteeltaan yleislaatuinen. Jokaisessa tarjouskilpailussa on hankinnan kohteesta riippuvia erityispiirteitä. **Tarjoajien tulee aina noudattaa ensisijaisesti tarjouskilpailussa annettuja ohjeita.**

Tietopaketin lopussa on määritelty muutamia julkisiin hankintoihin liittyviä termejä. Kattavampi luettelo termeistä on löydettävissä Valtion hankintakäsikirjasta¹.

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan valtion, kuntien ja kuntayhtymien, valtion liikelaitosten sekä muiden hankintalainsäädännössä määriteltyjen hankintayksiköiden tekemiä hankintoja. Julkisia hankintoja säätelee hankintalaki (Laki julkisista hankinnoista² 348/2007 (Hankintalaki), tullut voimaan 1.6.2007, Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta³ 321/2010, voimaan 1.6.2010). Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuolisia mahdollisuuksia tarjota tavaroita, palveluita ja rakennusurakointia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. Julkisten hankintojen pääperiaatteita ovat tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä tarjouskilpailun avoimuus.

2. Yhteishankinnat ja puitejärjestelyt

Julkisia hankintoja voidaan tehdä myös yhteishankintayksikön kautta. Yhteishankintayksikkö on hankintayksikkö, joka hankkii omistajilleen tavaroita, palveluita ja rakennusurakoita, tai tekee näille em. tuotteita koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä. Kun hankintayksikkö tekee hankintoja yhteishankintayksikön kautta, hankintayksikön katsotaan noudattaneen hankintalain kilpailuttamisvaatimusta. Hankintayksikön ei näin ollen tarvitse itse kilpailuttaa julkisesti hankintaa hankintalain yksityiskohdaisiin menettelytapavaatimuksiin.

¹ Valtion hankintakäsikirjan 2010, 48/2010 voi ladata maksutta osoitteesta http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/08_muut_julkaisut/20110110Valtio/name.jsp

² Ks. Hankintalaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070348>

³ Ks. Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2010/20100321>

14.2.2011

Valtionhallinnon yhteishankintayksikkönä toimii Hansel Oy. Hansel Oy:tä tarkemmin koskeva laki 1096/2008⁴ tuli voimaan 1.1.2009. Laissa määritellään myös Hansel Oy:n asiakkaat. Kuntasektorilla yhteishankintayksikkönä toimii Kuntaliiton alaisena KL-Kuntahankinnat Oy.

Puitejärjestely on yhden tai usean hankintayksikön ja yhden tai usean toimittajan välinen sopimus, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hinnat ja suunnitellut määrät. Puitejärjestelyn kautta tehtävät hankinnat voidaan tehdä puitejärjestelyn toimintamallista riippuen joko suoraan tietyltä toimittajalta tai kevennetyn tarjouskilpailun perusteella. Puitejärjestely on voimassa enintään neljä vuotta. Joissakin erityistapauksissa on perusteltua, että puitejärjestely on voimassa pidempään, kuin neljä vuotta.

3. Julkisten hankintojen erityispiirteitä

3.1. Etupainotteisuus

Etupainotteisuus

- Hankinnan kohteeseen liittyvät määrittelyt, sopimusehdot, vertailuperusteet ym. on laadittava ennen tarjouspyynnön julkaisua.
- Tarjouspyynnön julkaisun jälkeen merkittäviä muutoksia ei voida tehdä.

Julkisille tarjouskilpailuille on ominaista tarjouskilpailun etupainotteisuus. Tällä tarkoitetaan sitä, että hankinnan kohteen määrittelyt, sopimusehdot ym. laaditaan valmiiksi ennen tarjouspyynnön julkaisua. Tarjouspyynnön julkaisun jälkeen tarjouspyynnön sisältöön, hankinnan kohteeseen, sopimusehtoihin ym. ei voida yleensä tehdä muutoksia, vaan tarjoukset tulee tehdä tarjouspyynnön mukaisesti ja tarjousten vertailu tulee tehdä tarjouspyynnössä kuvattujen vertailuperusteiden mukaisesti. Menettelyn tarkoituksena on vertailukelpoisten ja yhteismitallisten tarjousten saaminen, varmistaa että tarjoajilla on samantyyppiset tiedot hankinnan kohteesta ja että tarjoajat saavat riittävästi tietoa tarjousten tekemistä varten.

Tarjouskilpailun etupainotteisuuden vuoksi hankintayksiköt voivat käydä potentiaalisten tarjoajien kanssa ns. teknistä vuoropuhelua, jossa tarjouspyynnön sisältö, hankinnan kohteeseen liittyvät määrittelyt ja sopimusehdot ym. laaditaan potentiaalisten tarjoajien kommentit huomioiden. Lähes kaikissa Hanselin kilpailutuksissa käydään teknistä vuoropuhelua. Hanselin kilpailutusten tekniseen vuoropuheluun voi ilmoittautua esimerkiksi ennakoilmoituksen perusteella sähköpostitse osoitteeseen kilpailutus@hansel.fi.

Kynnysarvot (tavara- ja palveluhankinnat)

- Kansallinen kynnysarvo: 30.000 euroa
- EU-kynnysarvo valtion keskushallinnolle: 125.000 euroa
- EU-kynnysarvo muille hankintaviranomaisille: 193.000 euroa

3.2. Kynnysarvot

Kynnysarvoilla määritellään hankintalain kilpailuttamisveloitteen soveltamisalaan kuuluvat julkiset hankinnat. Kynnysarvojen ylittävät hankinnat tai hankintakokonaisuudet on kilpailutettava hankintalainsäädännön mukaisesti. Kynnysarvot jaetaan neljään kategoriaan: 1) kansalliset kynnysarvot, 2) EU-kynnysarvot valtion keskushallintoviranomaisille, 3) EU-kynnysarvot muille hankintayksiköille (mm. kunnat) ja 4) EU-kynnysarvot erityisalaille (Erityisalojen hankintalain 12§).

⁴ Ks. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20081096>

14.2.2011

Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että kaikki yli 30.000 euron (kansallinen kynnyсарvo) tavara- ja palveluhankinnat tulee kilpailuttaa hankintalain menettelytapoja noudattaen. Pienemmissä hankinnoissa hankintayksiköt kilpailuttavat hankintansa omien käytäntöjensä ja ohjeidensa mukaisesti. EU-kynnyсарvon ylittävissä hankinnoissa noudatetaan EU:n hankintadirektiivien mukaisia menettelytapavelvoitteita.

3.3. Hankintamenettelyt

Hankintamenettelyt

- Suorahankinta
- Avoin menettely
- Rajoitettu menettely
- Neuvottelumenettely
- Kilpailullinen neuvottelumenettely

Julkisia hankintoja kilpailutetaan hankinnan kohteesta riippuen joko avoimella menettelyllä, rajoitetulla menettelyllä, neuvottelumenettelyllä tai kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Tietyin edellytyksin on mahdollista tehdä hankinta myös suorahankintana. Tällöin kuitenkin on vähintään yhden hankintalain 27 §:n edellytyksen täyttyttävä. Selvästi yleisin hankintamenettely on avoin menettely. Tässä dokumentissa esitellään vain avoin menettely, koska sitä käytetään yleisimmin Hanselin kilpailutuksissa. Muista hankintamenettelyistä saa tietoa esimerkiksi Valtion hankintakäsikirjasta⁵.

Avoimessa menettelyssä kaikki halukkaat tarjoajat voivat pyytää hankintailmoituksen perusteella tarjouspyyntöasiakirjat ja voivat jättää tarjouksen. Tämän lisäksi hankintayksikkö voi toimittaa tarjouspyyntöasiakirjat soveliaiksi katsomilleen toimittajille. Avoimen menettelyn vaiheet on kuvattu kuviossa 1.

Kuvio 1. Avoimen hankintamenettelyn vaiheet

4. Hankinnoista ilmoittaminen

Hankinnoista ilmoittaminen

- Ennakoilmoitus
- Hankintailmoitus
- Jälki-ilmoitus
- Suorahankintaa koskeva ilmoitus

Julkisista hankinnoista ilmoitetaan HILMA-palvelussa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Tärkeimmät ilmoitukset ovat: 1) ennakoilmoitukset, 2) hankintailmoitukset, 3) jälki-ilmoitukset ja 4) vapaaehtoinen suorahankintaa koskeva ilmoitus EU-kynnyсарvon ylittävissä hankinnoissa.

Ennakoilmoituksilla ilmoitetaan etukäteen suunnitteilla olevista hankinnoista. Ennakoilmoituksen perusteella potentiaaliset tarjoajat voivat ilmaista kiinnostuksensa osallistua tulevan hankinnan tarjouskilpailuun ja mahdolliseen tekniseen vuoropuheluun. Ennakoilmoitus julkais-

⁵ Valtion hankintakäsikirjan voi ladata maksutta osoitteesta http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/08_muut_julkaisut/20110110Valtio/name.jsp

14.2.2011

taan vähintään 52 päivää ennen hankintailmoituksen julkaisua. Hanselin kilpailutusten ennakoilmoitukset tehdään tyypillisesti tammikuussa kyseisen vuoden kilpailutuksista. Tietyissä tapauksissa ennakoilmoituksia tehdään Hanselissa myös muulloin, kuitenkin vähintään 52 päivää ennen hankintailmoituksen julkaisua.

Hankintailmoituksella ilmoitetaan avoimessa menettelyssä tarjouskilpailu alkaneeksi. Tarjouskilpailusta kiinnostuneet tarjoajat voivat pyytää hankintayksiköltä tarjouspyyntöasiakirjat hankintailmoituksen perusteella. Tarjouspyyntöasiakirjat voivat olla myös ladattavissa HILMA-palvelusta tai hankintayksikön internet-sivuilta. Hanselin tarjouspyyntömateriaalit tulee pyytää sähköpostitse osoitteesta kilpailutus@hansel.fi.

Jälki-ilmoitus tehdään 48 päivän kuluessa hankintasopimuksen teosta tai puitejärjestelyn vahvistamisesta. Jälki-ilmoituksessa ilmoitetaan mm. mikä toimittajan/toimittajien kanssa hankintasopimus tai puitesopimus on tehty.

Suorahankintaa koskevan ilmoituksen tekeminen on vapaaehtoista. Hankintayksikkö voi suorahankintailmoituksella ilmoittaa tekemästään EU-kynnysarvon ylittävästä suorahankinnasta. Hankintasopimus voidaan tällöin tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta EU:n virallisessa lehdessä.

5. Tarjousaika

Tarjousaika

- Vähintään 22 päivää, jos ennakoilmoitus on tehty
- Vähintään 45 päivää, jos ennakoilmoitusta ei ole tehty

Tarjousaika on Hanselin kilpailutuksissa vähintään 45 päivää, jos hankinnasta ei ole tehty ennakoilmoitusta tai ennakoilmoitus on tehty alle 52 päivää ennen hankintailmoituksen julkaisua. Hankintayksiköt, joiden tarjouspyyntöasiakirjat ovat sähköisesti saatavilla (esim. Hil-massa), voivat lyhentää tarjousajan 40 päivään hankintailmoituksen lähettämistä seuraavasta päivästä. Mikäli hankinnasta on tehty ennakoilmoitus vähintään 52 päivää ennen hankintailmoituksen julkaisua, voidaan tarjousaika lyhentää 22 päivään.

Tarjousaikojen on oltava aina kuitenkin riittäviä ja niiden asettamisessa on otettava huomioon mm. hankinnan laatu ja monitahoisuus.

Tarjousaikana hankintayksikkö ei saa käydä keskustelua tarjoajien kanssa tarjouksen tekoon liittyvistä asioista. Tarjoaja voi tehdä kuitenkin tarjouskilpailuun liittyviä lisäkysymyksiä kirjallisesti tarjouspyynnössä määriteltyä menettelyä käyttäen (ks. kohta 8.).

6. Tarjoajaa koskevat vaatimukset

Tarjoajan soveltuvuus

- Vaatimuksilla pyritään varmistamaan toimittajan kyky toimittaa hankinnan kohteena olevia tuotteita ja palveluita.

Hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä kuvataan tarjoajan soveltuvuutta (kelpoisuutta) koskevat vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimukset voivat liittyä tarjoajan taloudellisiin ja rahoituksellisiin sekä teknisiin ja ammatillisiin edellytyksiin. Tarjoajalta voidaan myös edellyttää toimilupaa taikka rekisterimerkintää. Tarjoajan tulee tarjouksessaan kuvata, että se täyttää sille asetetut vähimmäisvaatimukset. Hankintayksiköllä on velvollisuus hylätä tarjoaja, joka ei täytä asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Soveltuvuutta koskevat vaatimukset eivät ole avoimessa menettelyssä tarjouksen vertailussa käytettäviä pis-

14.2.2011

teytettäviä tekijöitä, vaan niillä todetaan ainoastaan tarjoajan edellytykset toteuttaa hankinta.

Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus

- Tarjouksen täytyy vastata tarjouspyynnön vaatimuksia.
- Tarjouspyynnön vastainen tarjous joudutaan usein hylkäämään.

7. Tarjousta koskevat vaatimukset

Tarjouksen tulee olla tarjouspyynnön mukainen. Tarjouspyynnön mukaisuudella tarkoitetaan sitä, että tarjottu tuote vastaa tarjouspyynnössä edellytettyä, ja että tarjous vastaa tarjouspyynnön muita vaatimuksia. Hankintayksiköillä on varsin rajoitetut mahdollisuudet pyytää tarjouksiin täsmennyksiä. Keskeisimpiä huomioitavia asioita tarjousta tehdessä on lueteltu alla kuviossa 2 (*HUOM! lista ei ole tyhjentävä*).

Tuotteen/palvelun ominaisuudet	Hinnoittelu	Ehdot	Muotovaatimukset
<ul style="list-style-type: none"> • Tarjottavan tuotteen/palvelun on täytettävä hankinnan kohteen vähimmäisvaatimukset. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjouksen hinnat on ilmoitettu tarjouspyynnössä määritellyllä tavalla. • Hinnat on ilmoitettu vaaditussa yksikössä/muodossa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjoaja hyväksyy tarjouspyynnössä määritellyt ehdot. • Tarjoaja ei ole asettanut omia ehtoja ja/tai varauksia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjous sisältää kaikki pyydyt selvitykset. • Tarjous on voimassa vähintään vaadittuun päivämäärään saakka. • Mikäli tarjouspyynnössä ei hyväksytä osatarjouksia ja/tai vaihtoehtoisia tarjouksia, näitä ei ole tehty. • Tarjous on allekirjoitettu (mikäli tarjoajana on useamman yrityksen konsortio, kaikki konsortion osapuolet ovat allekirjoittaneet tarjouksen).

Kuvio 2. Keskeisimpiä huomioitavia asioita tarjousta tehdessä.

8. Tarjouskilpailuun liittyvät kysymykset

Tarjouskilpailun lisäkysymykset

- Kysymykset esitetään tarjouspyynnön mukaisesti kirjallisena tiettyyn ajankohtaan mennessä.
- Lisäkysymyksiin ei vastata puhelimitse.

Hanselin tarjouskilpailuissa on tarjoajilla yleensä mahdollisuus esittää tarjouspyyntöön liittyviä lisäkysymyksiä. Jos lisäkysymykset ovat sallittuja, ne tulee esittää tarjouspyynnössä kuvattua menettelyä käyttäen yleensä kirjallisena. Lisäkysymyksistä laaditaan usein yhteenveto ja vastaukset niihin lähetetään kaikille tarjouspyynnön pyytäneille tarjoajille. Tarjouspyyntöön liittyviin muihin tiedusteluihin ei vastata tarjoajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

9. Tarjousten jättäminen

14.2.2011

**Tarjousten
jättäminen**

- Tarjous on oltava hankintayksikössä tarjouspyynnössä määrättyyn päivään ja kellonaikaan mennessä.
- Myöhästyneitä tarjouksia ei oteta käsittelyyn.

Tarjous tulee jättää hankintayksikölle tarjouspyynnössä määriteltyä menettelyä käyttäen. Hanselin kilpailutuksissa tarjous jätetään tavallisesti paperilla ja sähköisenä. Erityisen huomioitavaa on, että tarjouksen viimeinen jättöaika on ehdoton ja myöhässä saapuneita tarjouksia ei voida ottaa mukaan käsittelyyn. Hanselissa tarjouksia vastaanotettaessa kellonaika katsotaan kellosta, joka on synkronoitu Suomen viralliseen aikaan.

Sähköpostilla tai faksilla toimitettuja tarjouksia ei tavallisesti hyväksytä. Tästä on maininta tarjouspyynnössä.

10. Tarjouksen luottamuksellisuus

Tarjousasiakirjojen julkisuus määräytyy hankintalain 75 §:n mukaisesti. Hanselille toimitetut tarjousasiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia tarjouskilpailun asianosaisille. Jos tarjoukseen laitetaan tarjoajan liike- tai ammattisalaisuuksia tai muuten salassa pidettävää tietoa, tulee tällainen tieto merkitä luottamukselliseksi. Hinta ei ole liike- tai ammattisalaisuus. Tietojen julkisuuteen liittyvien ratkaisujen tekeminen on hankintayksikön vastuulla.

11. Muita tarjouksen tekemiseen liittyviä vaatimuksia

11.1. Osatarjoukset

Osatarjouksia voidaan jättää, jos tarjouspyynnössä ei ole sitä kielletty ja tarjouspyynnössä on määritetty, mitä osia hankinnan kohteesta voi tarjota osatarjouksella. Esimerkiksi:

Hanselin kilpailuttama valtionhallinnon toimisto- ja atk-tarvikkeet puitejärjestely koostuu siten, että tarjoajat voivat tehdä tarjouksen yhdelle tai useammalle tuotealueelle (esim. värikasetit, toimistopaperit jne).

11.2. Vaihtoehtoiset ja ehdolliset tarjoukset

Vaihtoehtoisia tarjouksia ei voi Hanselin tarjouskilpailuissa yleensä jättää. Tarjouspyynnöissä on tavallisesti määritetty, että tarjotun tuotteen/palvelun on täytettävä tarjouspyynnössä esitetyt hankinnan kohteen vähimmäisvaatimukset ja vaihtoehtoisia tarjouksia ei hyväksytä. Esimerkki vaihtoehtoisesta tarjouksesta tilanteessa, jolloin vaihtoehtoisia tarjouksia ei hyväksytä:

Tarjouspyynnössä on pyydetty tarjousta 20 lasertulostimesta. Tarjoaja jättää tarjouksen 20 mustesuihkutulostimesta. Molemmilla voi tulostaa, mutta mustesuihkutulostin ei vastaa tarjouspyynnössä määritettyä laitetta. Tarjous on hylättävä.

Tarjoajan ei tule sisällyttää tarjoukseen omia ehtoja tai varauksia sopimusehtoihin. Tarjoajan katsotaan hyväksyvän tarjouspyynnössä tai sen

14.2.2011

liitteissä kuvatut ehdot kokonaisuudessaan, eikä tarjouksessa voida tehdä näihin poikkeamia. Mikäli tarjouksessa on tarjouspyynnöstä tai sen liitteistä poikkeavia ehtoja, tarjous joudutaan hylkäämään.

11.3. Ryhmittymänä tarjoaminen

Tarjous voidaan yleensä tehdä ryhmittymänä eli konsortiona. Tällöin kuitenkin hankintasopimuksen tekeminen ryhmittymän kanssa edellyttää Hanselin puitesopimuksissa ryhmittymään kuuluvien yritysten yhteisvastuullista sitoutumista sopimukseen ja sen palvelun tuottamista koskevien asiakaskohtaisten sopimusten velvoitteisiin ja vastuisiin. Mikäli tarjoaja on ryhmittymä, hankintasopimuksen tai puitesopimuksen allekirjoittavat kaikkien ryhmittymän yritysten edustajat. Ryhmittymällä edellytetään olevan tekniset, taloudelliset ja muut edellytykset puitesopimuksen mukaisten palvelujen tuottamiseen koko sopimuskauden ajan. Hankintakohtaiset edellytykset kuvataan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä.

11.4. Alihankintasuhteet

Hankintasopimus (myös puitesopimus) tehdään sen toimittajan (yrityksen) kanssa, jonka nimissä tarjous on tehty. Kyseinen toimittaja on yleensä vastuussa kaikista hankintasopimuksen mukaisista velvoitteista myös silloin, kun se käyttää alihankkijoita.

Toimittajalla alihankkijoineen edellytetään olevan tekniset, taloudelliset ja muut edellytykset puitesopimuksen mukaisten palvelujen tuottamiseen koko sopimuskauden ajan. Hankintakohtaiset edellytykset kuvataan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä.

12. Tarjousten valinta- ja vertailuperusteet

Valintaperusteina voivat olla

- Hinta
- Kokonaistaloudellinen edullisuus

Laadullisia vertailuperusteita ovat esimerkiksi

- Asiantuntijoiden osaaminen ja kokemus
- Takuu
- Ympäristöystävällisyys

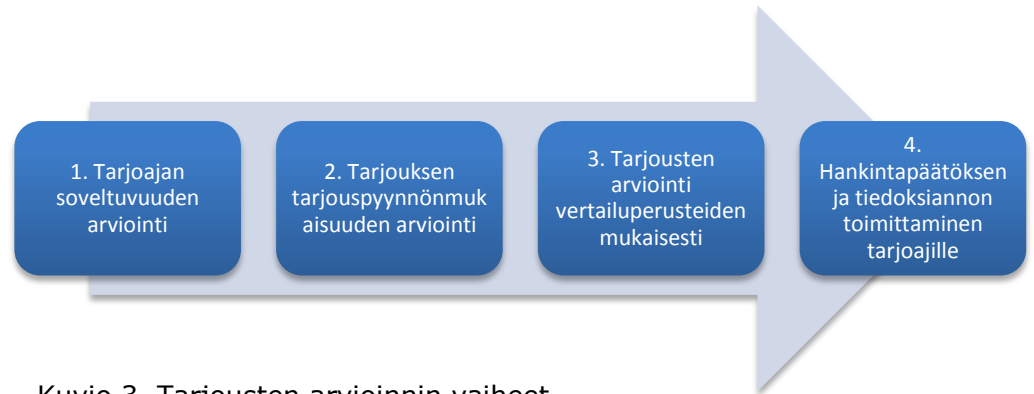
Tarjousten valinta- ja vertailuperusteet on ilmoitettu joko hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai molemmissa. Hanselissa vertailuperusteet ilmoitetaan tarjouspyynnössä. Tarjous valitaan joko hinnan tai kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella. Kokonaistaloudellinen edullisuus vertaillaan hintatekijöiden ja laadullisten tekijöiden perusteella.

Hinnan painoarvo on tavallisesti 40-70% kokonaispisteistä. Hinnat voivat jakautua alatekijöihin. Laadulliset tekijät jakautuvat yleensä alatekijöihin.

14.2.2011

13. Tarjousten käsittely

Tarjousten käsittely on nelivaiheinen kuvion 3 mukaisesti: 1) tarjoajan soveltuvuuden arviointi, 2) tarjouksen tarjouspyynnönmukaisuuden arviointi, 3) tarjousten arviointi vertailuperusteiden mukaisesti ja 4) hankintapäätöksen ja tiedoksiannon toimittaminen tarjoajille.

Kuvio 3. Tarjousten arvioinnin vaiheet.

13.1. Tarjoajien soveltuvuus

Ennen tarjousten käsittelyä arvioidaan, täyttävätkö tarjoajat tarjouspyynnössä esitetyt tekniset, ammatilliset ja taloudelliset vaatimukset. Tarjouskilpailusta suljetaan ne tarjoajat, jotka eivät täytä asetettuja vähimmäisvaatimuksia, tai joita koskee hankintalain 53 §:n mukainen eräisiin rikoksiin syyllistymiseen liittyvä poissulkemisperuste. Hankinnasta voidaan sulkea tarjoaja, jota koskee hankintalain 54 §:n mukainen poissulkemisperuste eli esimerkiksi konkurssi taikka verojen ja sosiaaliturvamaksujen laiminlyönti.

13.2. Tarjousten tarjouspyynnönmukaisuus

Tarjoajien soveltuvuuden arvioinnin jälkeen arvioidaan tarjousten tarjouspyynnönmukaisuus. Tarjotun tuotteen/palvelun on oltava tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen ja tarjouksen on sisällettävä kaikki pyydetyt selvitykset.

Tarjouskilpailusta suljetaan pois ne tarjoukset, jotka eivät ole tarjouspyynnön mukaisia tai tarjousmenettelyn ehtojen mukaisia.

13.3. Tarjousten arviointi

Tarjousten arviointi tehdään tarjouspyynnössä kuvattujen vertailuperusteiden mukaisesti. Tarjoukset voidaan pisteyttää vertailuperusteittain esimerkiksi siten, että paras tarjous saa kyseisestä kohdasta 100 pistettä ja muut sen verran vähemmän, mitä sen arvioidaan olevan parasta tarjousta huonompi.

14.2.2011

13.4. Hankintapäätös ja tiedoksianto

Jotta hankinnasta voitaisiin tehdä hankintasopimus, on siitä tehtävä hankintapäätös perusteluineen ja antaa nämä tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuneille tarjoajille.

Hankintapäätökseen merkittävät tiedot ja sen liitteet

- Valittu toimittaja
- Hankinnan kohde ja määrä
- Hankinnan kokonaishinta
- Hankintamenettely ja miten hankinnasta on ilmoitettu
- Tiedot mahdollisesti ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisestä tai poissulkemisesta
- Perustelut tarjouspyynnössä ilmoitetuin valinta- ja vertailuperustein
- Tieto siitä, että hankintasopimus syntyy kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella
- Tieto pakollisen odotusajan pituudesta EU-hankinnassa. Tieto myös vapaaehtoisen odotusajan noudattamisesta EU-kynnysarvot ylittävissä suoramankinnassa, puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa ja dynaamisern hankintajärjestelmään perustuvassa hankinnassa.
- Sovelletut lainkohdat
- Muutoksenhakuohjeet eli valitusosoitus ja/tai oikaisuohje hankintayksikön yhteystiedoin

Hankintapäätös perusteluineen lähetetään tiedoksi kaikille tarjoajille. Hankintapäätös voidaan hankintamenettelyn nopeuttamiseksi lähettää sähköisesti. Jos hankintapäätös lähetetään tiedoksi sähköisesti, päätöksen katsotaan saadun tiedoksi päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä. Pääsääntöisesti tämä ajankohta on viestin lähettämishetki. Jos hankintapäätös lähetetään tiedoksi postitse, päätös katsotaan tiedoksi annetuksi seitsemäntenä päivänä lähettamisestä, ellei myöhempää saapumisaikaa näytetä. Todisteellinen tiedoksianto tapahtuu tiedoksiannon hetkellä.

EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on noudatettava odotusaikaa, joka on 21 päivää hankintapäätöksen tiedoksiannosta. Hankintayksikkö ei saa tehdä hankintasopimusta odotusaikana. Sopimusta voidaan kuitenkin valmistella odotusaikana. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa suoramankinnoissa (paitsi, jos hankintayksikkö on julkaissut suoramankinnasta ilmoituksen), tarjouskilpailussa, joissa on saatu ainoastaan yksi hyväksyttävä tarjous sekä puitejärjestelyn sisäisissä hankinnoissa.

13.5. Hankintasopimus

Hankintasopimus on tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan ja hankintayksikön välinen sopimus, jossa sovitaan tavaran hankinnasta, palvelun suorittamisesta tai rakennusurakan toteuttamisesta vastiketta vastaan. Hankintasopimuksessa sovitaan hankinnan yksityiskohdista. Sopimusluonnos on

14.2.2011

tavanomaisesti tarjouspyynnön liitteenä tarjouskilpailuvaiheessa. Tarjoajan on laadittava tarjouksensa pohjautuen tarjouspyynnön liitteenä olevaan sopimusluonnokseen. Tarjouskilpailun jälkeen hankintasopimukseen ei ole mahdollista tehdä merkittäviä muutoksia.

14. Hankintaoikaisu, hankintapäätöksestä valittaminen ja Markkinaoikeus

Hankintapäätös on valituskelpoinen päätös

- Hankintayksikkö voi korjata itse virheellisen menettelyn ns. hankintaoikaisulla
- Valitus tehdään markkinaoikeudelle
- Markkinaoikeuskäsittelyllä pyritään korjaamaan hankintamenettelyssä mahdollisesti tapahtunut virhe.
- Ole kuitenkin aina ensin yhteydessä hankintayksikköön.

Tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja voi tehdä julkisen tarjouskilpailun hankintapäätöksestä oikaisuvaatimuksen hankintayksikölle tai valituksen markkinaoikeudelle. Hankintamenettelyä koskevissa virhetapauksissa kannattaa ensimmäiseksi olla suoraan yhteydessä hankintayksikköön virheen oikaisemiseksi.

Mikäli hankintamenettelyssä on tapahtunut virhe, voi hankintayksikkö oikaista virheen ns. hankintaoikaisulla. Hankintaoikaisu voidaan tehdä asianosaisen vaatimuksesta taikka hankintayksikön omasta aloitteesta. Hankintaoikaisu ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintamenettelystä voidaan myös valittaa markkinaoikeudelle. Markkinaoikeuskäsittelyllä pyritään korjaamaan hankintamenettelyssä mahdollisesti tapahtunut hankintalainsäädännön soveltamiseen liittyvä virhe. Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa hankintapäätöksen tai muun hankintamenettelyn ratkaisun ja muutoksenhakuosoituksen tiedoksisaannista. Hankintapäätökseen muutosta hakevan tarjoajan on ilmoitettava hankintayksikölle kirjallisesti asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Hankintapäätöksen liitteenä toimitetaan kirjalliset ohjeet hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle. Hankintayksikön on lisäksi toimitettava hankintapäätöksen liitteenä valitusosoitus, jossa on ohjeistettu, miten valitus markkinaoikeudelle tulee tehdä.

15. Vinkkejä tarjouksen tekoon

Julkisten hankintojen tarjouksen tekemisessä on hyvä huomioida etenkin seuraavat asiat:

14.2.2011

Tarjoajan soveltuvuus	Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus
<ul style="list-style-type: none"> • Osoita tarjouksessa, että täytät tarjoajan soveltuvuuteen liittyvät rahoitukselliset, taloudelliset ja tekniset vähimmäisvaatimukset. 	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistu, että tarjouksessa tarjotaan tuotteen tai palvelun vähimmäisvaatimukset täyttävää tuotetta tai palvelua. • Varmistu, että tarjous sisältää kaikki pyydetyt selvitykset. • Varmistu, että hinnat on ilmoitettu oikeassa muodossa. • Varmistu, että tarjous on allekirjoitettu. • Toimita tarjous määräaikaan mennessä pyydettyssä muodossa. • Varmistu, että tarjoukseen ei ole sisällytetty tarjouspyynnön tai sen liitteiden ehtojen vastaisia ehtoja tai varauksia. • Varmistu, että tarjous on sitovana voimassa vähintään vaadittuun päivämäärään saakka. • Noudata kaikkia tarjouspyynnössä esitettyjä ohjeita.

Yleisimpiä virheitä tarjouksissa ovat mm. seuraavat:
<ul style="list-style-type: none"> • Tarjouksesta puuttuu selvityksiä. • Tarjouksen hinnat on annettu väärässä muodossa. • Tarjottu tuote tai palvelu ei vastaa vähimmäisvaatimuksia. • Pyydetyistä tuotteista on tarjottu vain osa.

16. Lopuksi

Tämän tietopaketin tarkoituksena on ollut luoda yleiskatsaus julkisiin hankintoihin ja Hanselin tarjouskilpailuihin sekä helpottaa tarjousten laatimista. Erityisen huomioitavaa on, että jokaisessa tarjouskilpailussa on hankinnan kohteesta riippuen omia erityispiirteitä, jotka saattavat poiketa tämän tietopaketin asioista. Tarjoajien tulee huomioida aina ensisijaisesti tarjouspyynnössä olevat asiat.

Tietopakettiin liittyvää palautetta voi lähettää Hanselille sähköpostitse osoitteeseen kilpailutus@hansel.fi.

14.2.2011

SANASTO

Määritelmät: Valtion hankintatoimen käsitteistö, 5.9.2005; Valtion hankintakäsikirja; Laki julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta (321/2010), 30.4.2010

Avoimuus, Läpinäkyvyys

Tarkoittaa hankinnoissa, että hankinnan aloittamisesta ja tehdystä hankintapäätöksestä tiedotetaan riittävän laajasti esim. julkaisemalla hankintaa koskeva hankintailmoitus kilpailutilanteen aikaansaamiseksi ja ylläpitämiseksi ja antamalla hankintapäätös asianmukaisesti tiedoksi.

Avoin menettely

Hankintamenettely, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta ilmoituksen ja sen ohella lähettää mahdollisesti tarjouspyyntöjä soveliaiksi katsomilleen toimittajille, ja jossa kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen.

Ennakkoilmoitus

Kerran vuodessa julkaistava muun kuin ns. erityisaloilla toimivan hankintayksikön ilmoitus, jossa tiedotetaan kussakin tuoteryhmässä seuraavien 12 kuukauden aikana toteutettavaksi tulevista EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista. Tarjousaikaa voidaan lyhentää hankinnoissa, joista on julkaistu ennakkoilmoitus.

Valitusosoitus

Kun hankintapäätös annetaan tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuville, tulee hankintapäätökseen liittää kirjallinen valitusosoitus eli muutoksenhakuohje tarjoajan ja ehdokkaan oikeudesta saattaa hankinta markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintailmoitus

Hankinnan aloittamisesta julkaistava ilmoitus, joka sisältää keskeiset tiedot hankinnasta.

Hankintamenettely

Menettely, jonka mukaisesti julkinen hankinta aloitetaan ja toteutetaan ja jonka puitteissa mahdolliset toimittajat voivat jättää tarjouksensa (esim. avoin-, rajoitettu-, neuvottelu- ja kilpailullinen neuvottelumenettely).

Hankintapäätöksen valintaperusteet

Tarjousten vertailussa käytettävät perusteet, joina voivat voimassaolevan lainsäädännön mukaan olla joko halvin hinta tai kokonaistaloudellinen edullisuus. Jälkimmäisessä tapauksessa on vertailussa huomioonotettavat tekijät eli vertailuperusteet ilmoitettava hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä.

Hankintapäätös

Tarjousten ja neuvotteluhankinnassa neuvottelujen perusteella tehty päätös halvimmaksi tai kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi arvioidun tarjouksen valitsemisesta.

Hankintapäätöksen tiedoksianto

14.2.2011

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintapäätös on annettava tiedoksi tarjouskilpailuun osallistuneelle tai tarjouskilpailusta hylätylle. Myös hankinnan keskeyttämisspäätös on annettava tiedoksi.

Hankintasopimus

Tarkoittaa kirjallista sopimusta, joka on tehty yhden tai useamman tarjoajan ja yhden tai useamman hankintayksikön välillä ja, jonka tarkoituksena on rakennusurakan toteuttaminen, tavaran hankinta tai palvelun suorittaminen taloudellista vastiketta vastaan.

Hankintayksikkö

Julkisen hankinnan toteuttava viranomainen tai muu hankintasäännösten mukaan hankintalainsäädännön noudattamiseen velvoitettu yksikkö.

Julkiset hankinnat

Julkiset hankinnat ovat vastikkeellisia (raha tai muu vastike) kirjallisia sopimuksia, jotka on tehty toimittajan ja hankintalaissa mainitun hankintayksikön välillä ja joiden tarkoitus on irtaimen tai kiinteän omaisuuden, työsuoritusten, rakennusurakan taikka palveluiden hankinta julkisista varoista osittain tai kokonaan suoritettavaa maksua vastaan.

Jälki-ilmoitus

Tehdystä EU-kynnysarvon ylittävästä hankintapäätöksestä säädettyssä määräajassa hankintasopimuksen tekemisestä julkaistava ilmoitus.

Kelpoisuus

Tarjoajien soveltuvuuden arvioinnin osa-alue. Kelpoisuus tarkistetaan hankintasäännösten mainitsevien hylkäys- eli poissulkuperusteiden perusteella (mm. konkurssi, tiettyihin rikoksiin syyllistyminen). Kelpoisuus tarkistetaan ennen tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistamista.

Kokonaistaloudellinen edullisuus

Hankintapäätöksen peruste eli valintaperuste, jonka nojalla hankintapäätöksen teossa tulee huomioida hinnan lisäksi myös muita seikkoja. Tarjousten kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailussa käytettävät perusteet on määritettävä hankintakohtaisesti ja ilmoitettava joko hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintasäännösten perusteluissa mainittuja tarjousten vertailuperusteita ovat mm. hinta, toimitusaika, valmistuspäivä, käyttökustannukset, laatu, elinkaarikustannukset, esteettiset tai toiminnalliset ominaisuudet, tekniset ansiot, huoltopalvelut, toimitusvarmuus, tekninen tuki ja hankinnan kohteen aiheuttamat ympäristökustannukset.

Pakollinen odotusaika

Aika, joka hankintayksikön on odotettava, ennen kuin EU-kynnysarvon ylittävää hankintaa koskeva hankintasopimus voidaan tehdä. Odotusaika on 21 päivää hankintapäätöksen tiedoksisäännästä. Suorahankinnoissa odotusaika on 14 päivää, jos hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta vapaaehtoisen ilmoituksen.

14.2.2011

Puitejärjestely

Yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välinen sopimus, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat ehdot erityisesti hintojen ja tarvittaessa suunnitellun määrän osalta.

Puitesopimus

Sopimus, jonka hankintayksikkö tai yhteishankintayksikkö tekee yhden tai useamman toimittajan kanssa ja jossa sovitaan tietyn ajan kuluessa tehtäviin hankintoihin sovellettavista ehdoista. Puitesopimuksen sitovuus jonkin sovittun tai vähimmäismäärän ostamiseen voidaan määrittellä hankinta-kohtaisesti. Puitesopimuksen tarkoituksena on hyödyntää volyymietuja, keskittää osaamista, alentaa hankinnan prosessikuluja, varmistaa tavaran tai palvelun saatavuus ja toimitusehdot sekä pyrkiä yhdenmukaistamaan tuotteistoa. Puitesopimusten kesto voi olla enintään neljä vuotta paitsi poikkeustapauksissa, joissa se on puitesopimuksen kohteen kannalta perusteltua.

Syrjimättömyys

Tarkoittaa hankinnoissa, että kaikille tarjouskilpailuun mahdollisesti osallistuville tarjoajille annetaan yhtäläiset mahdollisuudet sijaintipaikasta ja kansallisuudesta sekä muista hankintaan liittymättömistä seikoista riippumatta ja että hankintapäätöstä tehtäessä kaikkien tarjousten vertailussa noudatetaan samoja periaatteita ja ennalta ilmoitettuja vertailuperusteita.

Tarjouksen hylkääminen

Hankintayksikkö on velvollinen hylkäämään tarjouksen, mikäli se ei vastaa tarjouspyyntöä. Tarjous tulee hylätä, jos se saapuu tarjousajan jälkeen. Tarjoajien kelpoisuuden tarkastamisen yhteydessä tarjous tulee hylätä, mikäli tarjoajalta puuttuu taloudelliset tai tekniset edellytysten suoriutua sopimuksesta. Tarjoaja voidaan mm. hylätä, jos se on laiminlyönyt lakisääteisten yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämisen, eikä ole päässyt sopimukseen ko. velvoitteiden täyttämisestä viranomaisten kanssa. Tarjous tulee hylätä, jos se ei tarjouspyynnön muodollisia vaatimuksia tai se on tarjouspyynnön vastainen. Hankintayksikkö voi hylätä kaikki tarjoukset, mikäli ne ylittävät määrärahat tai ovat sen arvion mukaan liian kalliita, eikä tämä ole katsottavissa tinkimiseksi. Hylkäämisestä ja sen perusteista tulee ilmoittaa tarjoajalle ja samalla toimittaa tälle valitusosoitus.

Tarjouspyyntö

On ostajan laatima asiakirja, jossa määritellään hankinnan kohde ja sisältö, annetaan tarjouksen laatimista koskevat ohjeet sekä määritetään tarjoajan kyvykkyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, hankittavaa tuotetta koskevat vaatimukset, hankinnan valinta- ja vertailuperusteet sekä muut hankintaa koskevat ehdot. Tarjouspyyntö on hankintaprosessin tärkein asiakirja.

Tarjouspyyntöasiakirjat

Laajassa hankinnassa tarjouspyynnön sisältävät ja/tai sitä täydentävät asiakirjat, joissa määritellään yksityiskohtaisesti hankinnan kohde (tekninen eritelmä, palvelukuvaus, urakkaohjelma ml. piirustukset, kaaviot, vastaanotto-ohjeet jne.), sopimusehdot (sopimusluonnos taikka vakiosopimusehdot ja hankintaa koskevat kaupalliset ehdot), tarjouksen laatiminen

14.2.2011

(tarjouslomake, hintalomake) jne. Tarjouspyyntöasiakirjat voivat olla maksullisia laajassa hankinnassa.

Tarjousten avaaminen

Tilaisuus, jossa määräaikaan mennessä saapuneet tarjoukset avataan samanaikaisesti. Avauksen suorittavat hankintayksikön määräämät henkilöt, mieluiten sellaiset, jotka eivät osallistu tarjousten hankintapäätöksen tekemiseen. Avaustilaisuudesta laaditaan pöytäkirja.

Tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Tarjotulle tavaralle tai palvelulle hankintakohtaisesti asetettujen ehdottomien vaatimusten täyttymisen tarkistaminen tarjousasiakirjoissa esitetyn selvityksen perusteella.

Tarjousten vastaanottaminen

Hankintayksikkö ilmoittaa tarjouspyynnössä, minne ja missä ajassa tarjoukset tulee toimittaa ja miten ne tulee toimittaa. Vastaanotettuihin tarjouksiin merkitään saapumisajankohta.

Tarjousten vertailu

Vaihe, jossa niitä tarjouksia, jotka ovat läpäisseet tarjoajien kelpoisuuden ja kyvykkyyden arvioinnin sekä tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastamisen, vertaillaan siten, että ensin kutakin tarjousta arvioidaan hankintailmoituksessa ja/tai tarjouspyynnössä ilmoitetun mukaisesti vertaamalla hintoja taikka mainittujen kokonaistaloudellisen edullisuuden vertailuperusteiden osalta ja sitten tarjouksia verrataan keskenään. Vertailu voidaan toteuttaa joko sanallisesti, jos vertailuperusteita ei ole asetettu tärkeysjärjestykseen tai niille ei ole annettu suhteellista painotusta hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä tai käyttämällä painoarvoja tai painotettua pisteytystä, jos tällainen oli ilmoitettu. Uuden hankintalain perusteella vertailuperusteiden suhteelliset painoarvot tulee ilmoittaa tarjouspyynnössä.

Tasapuolisuus

Toimittajien ja tarjousten yhtäläinen, objektiivinen kohtelu.

Vertailuperusteet, Vertailukriteerit

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta on kaikki tarjousten vertailuperusteet ilmoitettava etukäteen yksityiskohtaisesti ja valinta on tehtävä ilmoitettujen vertailuperusteiden mukaisesti. Vertailuperusteet ovat kriteereitä eli hinta- ja laatumääreitä, joita käytetään tarjousten vertailussa. Vertailuperusteita ovat mm. hinta, toimitusaika, valmistuspäivä, käyttökustannukset, laatu, elinkaarikustannukset, esteettiset tai toiminnalliset ominaisuudet, tekniset ansiot, huoltopalvelut, toimitusvarmuus, tekninen tuki ja hankinnan kohteen aiheuttamat ympäristökustannukset.

Yhteishankintayksikkö

Vastaa sovittujen tuoteryhmien ja palvelujen osalta kilpailutusten järjestämisestä, sopimusten laatimisesta ja niiden hallinnoinnista. Yhteishankintayksikkö noudattaa hankintalainsäädäntöä hankintojensa toteuttamisessa. Kun hankinta tehdään yhteishankintayksiköltä, hankintalain mukaan hankintayksikön ei tarvitse erikseen enää itse järjestää tarjouskilpailua ko.

14.2.2011

hankinnasta. Hansel Oy on hankintalainsäädännön tarkoittama yhteishankintayksikkö valtiolla ja KL-Kuntahankinnat Oy kuntasektorilla.